Het leefklimaat van jongeren in De Koppeling

Hertoets

Stap 2 van het stapsgewijs toezicht op basis van het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg

Instellingsrapport

Inspectie Jeugdzorg
Inspectie van het Onderwijs
Utrecht, juni 2012

Samenvatting

De Inspectie Jeugdzorg doet stapsgewijs onderzoek naar de kwaliteit van de gesloten jeugdzorg. De Inspectie Jeugdzorg heeft in 2009 en 2010 stap 1 uitgevoerd, het toezicht op de rechtspositie van jongeren in de gesloten jeugdzorg. In 2010 en 2011 kwam stap 2 aan bod, het toezicht op opvoeding, dagprogrammering en personeel. De inspectie heeft het toezicht stap 2 toegespitst op het leefklimaat binnen de instelling, omdat een goed leefklimaat van de jongeren een randvoorwaarde voor hun behandeling is en omdat in de gesloten jeugdzorg jongeren tegen hun wil kunnen worden opgenomen.

De Inspectie Jeugdzorg voert het toezicht stap 2 uit samen met de Inspectie van het Onderwijs, omdat de samenwerking van instelling en school een belangrijke factor is als het gaat om een veilig en verantwoord leefklimaat. De inspecties richten zich daarbij op het onderwijs dat *binnen* de instelling wordt gegeven. Bij De Koppeling wordt het onderwijs binnen de instelling verzorgd door het Altra College.

Eerste toets stap 2
In september 2010 heeft de Inspectie Jeugdzorg onderzocht in hoeverre De Koppeling in staat was om een veilig en verantwoord leefklimaat voor de jongeren te bieden. Het eindoordeel van de Inspectie Jeugdzorg luidde dat De Koppeling hiertoe *onvoldoende* in staat was.
De Inspectie van het Onderwijs heeft sinds 2010 het toezicht op de school geïntensiveerd en een apart traject afgesproken. Om die reden heeft de Inspectie van het Onderwijs bij het gezamenlijke toezicht niet apart toezicht gedaan naar de kwaliteit van de school.
Het eindoordeel van de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie van het Onderwijs luidde dat de kwaliteit van de samenwerking van school en instelling *onvoldoende* was.

Hertoets stap 2
In maart 2012 hebben de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie van het Onderwijs een hertoets uitgevoerd bij De Koppeling en daarbij de onderwerpen getoetst die bij de eerste toets niet voldoende waren. In dit rapport geeft de Inspectie Jeugdzorg antwoord op de vraag in hoeverre de instelling nu in staat is om een veilig en verantwoord leefklimaat voor de jongeren te bieden. Daarnaast geven de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie van het Onderwijs antwoord op de vraag of de kwaliteit van de samenwerking van De Koppeling en het Altra College voldoende is.

Het eindoordeel van de Inspectie Jeugdzorg luidt dat de kwaliteit van het leefklimaat in De Koppeling voor jongeren nu ***voldoende*** is.

De instelling komt goed uit het onderzoek wat betreft de volgende punten:

- De instelling zorgt goed voor een passende dagbesteding en dagstructuur voor de jongeren. Alle indicatoren op het gebied van het dagprogramma zijn operationeel.

- De instelling biedt de jongeren een aandachtvolle omgeving en scoort alle indicatoren op het gebied van een passende en aandachtvolle omgeving operationeel.
- De instelling heeft wanneer de problematiek van jongeren daarom vraagt, voldoende mogelijkheden om extra diensten in te zetten op de leefgroepen. Alle indicatoren op het gebied van aandacht voor samenstelling leefgroep zijn operationeel.

Aandacht van de instelling is vooral nodig voor het volgende onderwerp:

- De inhoudelijke sturing en coaching van de groepsleiders door de behandelverantwoordelijken. De behandelverantwoordelijken nemen nog onvoldoende de regierol die wel van hen verwacht wordt.

Het eindoordeel van de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie van het Onderwijs luidt dat De Koppeling en het Altra College ook nu ***onvoldoende*** samenwerken, waardoor een belangrijke voorwaarde voor een veilig en verantwoord leefklimaat voor de jongeren ontbreekt.

Belangrijke zaken die in de samenwerking verbeterd moeten worden zijn:

- Bij lesuitval worden de jongeren nog steeds met enige regelmaat teruggestuurd naar de groep.
- De school en de instelling werken nog steeds onvoldoende samen bij de dagelijkse begeleiding van de jongeren.
- De jongeren kunnen nog steeds onvoldoende gericht aan hun perspectief werken, omdat school en instelling onvoldoende samenwerken met één plan.
- Incidenten worden nog steeds te weinig op school opgelost.

De inspecties zien de wil bij De Koppeling en het Altra College om hun samenwerking te verbeteren, tegelijkertijd vinden de inspecties het zorgelijk dat er weinig verbeterd is sinds september 2010.

Vervolgstap

In het najaar van 2012 voeren de inspecties opnieuw toezicht uit, waarbij zij nagaan of De Koppeling en het Altra College voor wat betreft hun samenwerking voldoen aan de criteria voor de jeugdzorg^{PLUS}, zoals vastgelegd in het toetsingskader stap 2.

Inhoudsopgave

Samenvatting 2
Hoofdstuk 1 Inleiding 6
Hoofdstuk 2 Het leefklimaat in De Koppeling 11
2.1 Ontwikkelingen bij De Koppeling 11
2.2 Hertoets 12
2.2.1 Dagprogramma 12
2.2.2 Passende en aandachtvolle omgeving 14
2.2.3 Aandacht voor samenstelling leefgroep 15
2.2.4 Voldoende toegerust personeel leefgroep 16
Hoofdstuk 3 De samenwerking tussen De Koppeling en het Altra College 20
3.1 Ontwikkelingen bij De Koppeling en het Altra College 20
3.2 Hertoets 20
3.2.1 Samenwerking instelling en school 21
Hoofdstuk 4 Dagprogramma Altra College, locatie De Koppeling 24
4.1 Dagprogramma 24
Hoofdstuk 5 Eindoordelen 29
5.1 Eindoordeel Inspectie Jeugdzorg over het leefklimaat in de instelling 29
5.2 Eindoordeel Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie van het Onderwijs over de samenwerking tussen school en instelling 29
Bijlage 1 – Uitvoering van de hertoets bij De Koppeling en het Altra College 31

Hoofdstuk 1 Inleiding

De Inspectie Jeugdzorg doet stapsgewijs onderzoek naar de kwaliteit van de gesloten jeugdzorg. In 2009 en 2010 heeft de inspectie stap 1 uitgevoerd, het toezicht op de rechtspositie van jongeren in de gesloten jeugdzorg. In 2010 en 2011 kwam stap 2 aan bod, het toezicht op opvoeding, dagprogrammering en personeel. De inspectie heeft het toezicht stap 2 toegespitst op het leefklimaat binnen de instelling, omdat een goed leefklimaat van de jongeren een randvoorwaarde voor hun behandeling is en omdat in de gesloten jeugdzorg jongeren tegen hun wil kunnen worden opgenomen. In bijlage 1 is meer informatie over de uitvoering van het toezicht stap 2 opgenomen.

Eerste toets stap 2
In september 2010 heeft de Inspectie Jeugdzorg onderzocht in hoeverre De Koppeling verantwoord omgaat met het leefklimaat voor jongeren. Het eindoordeel luidde dat De Koppeling hiermee *onvoldoende* verantwoord omging.

Belangrijke knelpunten daarbij waren onder andere:

- voor jongeren bieden de dagprogramma's weinig mogelijkheden om tegemoet te komen aan hun individuele wensen;
- de woonkamers met kapot en vuil meubilair zijn moeilijk gezellig te maken en de jongeren en de groepsleiders vinden de kwaliteit van de warme maaltijden slecht;
- voor jongeren die meer begeleiding nodig hebben is in de praktijk geen extra personeel beschikbaar;
- omdat De Koppeling geen training biedt op het gebied van psychopathologie en de groepsleiders op onderdelen specialistische kennis missen, wordt er in de dagelijkse omgang met de jongeren niet het maatwerk geleverd dat zij nodig hebben.

De Koppeling kwam goed uit het onderzoek wat betreft de inzet van de groepsleiders om een aandachtvolle omgeving voor de jongeren te bieden. Jongeren ervoeren aandacht voor wie ze waren en wat hen bezighield. De groepsleiders probeerden binnen de mogelijkheden in te gaan op wat de jongeren nodig hadden.

De inspectie heeft de onderstaande aanbevelingen gedaan:

- De inspectie is van oordeel dat de instellingen voor gesloten jeugdzorg bij het thema het leefklimaat van jongeren op operationeel niveau dienen te functioneren. Nu dit bij De Koppeling bij acht indicatoren nog niet het geval is, beveelt de inspectie aan dat deze binnen een half jaar operationeel zijn.
- De inspectie wil binnen 6 weken een plan van aanpak ontvangen waarin de instelling beschrijft hoe zij het leefklimaat van de jongeren gaat verbeteren. De inspectie zal het plan beoordelen op volledigheid, realisme, en ambitie. Dat wil zeggen dat de inspectie nagaat of

het plan aansluit op de tekortkomingen die de inspectie heeft geconstateerd en of het plan voldoende urgentie toont om de noodzakelijke verbeteringen aan te brengen.

Bij De Koppeling wordt het onderwijs binnen de instelling verzorgd door het Altra College.
De Inspectie van het Onderwijs heeft sinds 2010 het toezicht op de school geïntensiveerd en een apart traject afgesproken. Om die reden heeft de Inspectie van het Onderwijs bij het gezamenlijke toezicht niet apart toezicht gedaan naar de kwaliteit van de school.
De samenwerking tussen instelling en school is door de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie van het Onderwijs wel onderzocht als thema in dit onderzoek. Het eindoordeel van de inspecties luidde dat de kwaliteit van de samenwerking van De Koppeling en het Altra College *onvoldoende* was.

Belangrijke zaken die in de samenwerking verbeterd moesten worden waren:

- de jongeren krijgen niet altijd onderwijs als docenten ziek zijn;
- de jongeren worden niet op een vergelijkbare manier benaderd en behandeld zowel op school als binnen de instelling, omdat school en instelling dit onvoldoende hebben afgestemd;
- de jongeren kunnen onvoldoende gericht werken aan hun perspectief, omdat school en instelling onvoldoende samenwerken met één plan en dit plan onvoldoende met alle betrokkenen bespreken en evalueren;
- het leefklimaat voor jongeren is minder veilig en voorspelbaar omdat school en onderwijs bij incidenten niet eenduidig handelen, registreren en evalueren.

De inspecties hebben de onderstaande aanbevelingen gedaan:

- De inspecties zijn van oordeel dat de instellingen voor gesloten jeugdzorg en de scholen bij het thema samenwerking op operationeel niveau dienen te functioneren. Nu dit bij De Koppeling en het Altra College bij vier indicatoren nog niet het geval is, bevelen de inspecties aan dat deze binnen een half jaar operationeel zijn.
- De Inspectie Jeugdzorg wil binnen 6 weken een plan van aanpak ontvangen waarin de instelling beschrijft hoe zij de samenwerking met het Altra College gaat verbeteren. De inspectie gaat ervan uit dat de instelling de school bij het plan zal betrekken. De inspectie zal het plan beoordelen op volledigheid, realisme, en ambitie. Dat wil zeggen dat de inspectie nagaat of het plan aansluit op de tekortkomingen die de inspectie heeft geconstateerd en of het plan voldoende urgentie toont om de noodzakelijke verbeteringen aan te brengen.

Hertoets stap 2

In maart 2012 hebben de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie van het Onderwijs een hertoets uitgevoerd bij De Koppeling en het Altra College en daarbij de onderwerpen getoetst die bij het eerste onderzoek niet operationeel waren. In dit rapport geeft de Inspectie Jeugdzorg antwoord op de vraag in hoeverre de instelling nu in staat is om een veilig en verantwoord leefklimaat voor de jongeren te bieden. Daarnaast geven de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie van het Onderwijs antwoord op de vraag of de kwaliteit van de samenwerking van De Koppeling en het Altra College

voldoende is. De Inspectie van het Onderwijs geeft in dit rapport antwoord op de vraag of de kwaliteit van het dagprogramma dat de school biedt voldoende is.

Leeswijzer

In *hoofdstuk 2* staan de bevindingen van de Inspectie Jeugdzorg over het leefklimaat bij de hertoets in de instelling.

In *hoofdstuk 3* staan de bevindingen van de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie van het Onderwijs bij de hertoets van de samenwerking tussen de instelling en de school.

In *hoofdstuk 4* staan de bevindingen van de Inspectie van het Onderwijs over de school.

In *hoofdstuk 5* staan de eindoordelen van de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie van het Onderwijs.

In *bijlage 1* staat hoe de hertoets bij de instelling is vormgegeven.

Hoofdstuk 2 Het leefklimaat in De Koppeling

2.1 Ontwikkelingen bij De Koppeling

Zoals in hoofdstuk 1 is beschreven, heeft de Inspectie Jeugdzorg De Koppeling na haar toezicht om een plan van aanpak voor het leefklimaat gevraagd. De Koppeling heeft de inspectie in mei 2011 een plan van aanpak toegestuurd. In het plan van aanpak heeft de instelling aan de hand van de indicatoren van het inspectieonderzoek beschreven welke maatregelen zij op dat moment reeds had genomen en welke ze nog zou nemen. Belangrijke onderdelen uit het plan zijn:

- Minder kamermomenten voor de jongeren. Kamermomenten niet standaard inplannen uit organisatorische overweging, maar aansluiting zoeken bij de mogelijkheden en veiligheidsbehoefte van de jongeren.
- Een bredere keus uit een gevarieerd aanbod aan vrijetijdsbesteding. De jongeren stimuleren kennis te maken met een zinvolle vrijetijdsbesteding en deel te laten nemen aan het aanbod van het team Vrije tijd & Vorming (VTV).
- Een huiselijke en schone leefomgeving. Het huidige meubilair vervangen door duurzaam en gebruiksvriendelijk meubilair, waarbij jongeren uit de jongerenraad een adviserende stem hebben.
- Gezamenlijk boodschappen doen en koken. De huidige inrichting van de keukens uitbreiden.
- Een correcte, consequente en respectvolle handelswijze van de pedagogisch medewerkers.
- Slim roosteren met behulp van een digitaal roosterprogramma. Hierdoor meer speelruimte creëren, zodat medewerkers individuele en groepsoverstijgende begeleiding kunnen organiseren.
- Een kwalitatief goede en adequate behandeling door goed en voldoende toegerust personeel.

De inspectie is nagegaan of het plan aansluit op de tekortkomingen die de inspectie heeft geconstateerd en of het plan voldoende urgentie toont om de noodzakelijke verbeteringen aan te brengen. De inspectie heeft geoordeeld dat dit het geval was.

In de zomer van 2011 is een nieuwe directie binnen De Koppeling aangetreden en is de directiestructuur aangepast. In het voorjaar van 2012 is tevens een nieuwe adjunct directeur behandeling gestart. Daarnaast worden naast het bestaande gebouw van De Koppeling nieuwe paviljoens gebouwd. In augustus 2012 vindt een uitbreiding van het aantal plekken voor jongeren plaats.

2.2 Hertoets

De paragrafen van dit hoofdstuk zijn gewijd aan de bevindingen van de hertoets. Deze zijn weergegeven in tabellen.
In de tabellen staan de scores die de instelling in het eerste inspectieonderzoek en in de hertoets heeft behaald.
Scores die bij de eerste toets voldoende waren en niet opnieuw zijn getoetst, zijn licht grijs (√).
Scores die na de hertoets gewijzigd zijn, zijn als volgt aangegeven:

- de gewijzigde score van de hertoets staat geel gearceerd (**√)**;
- de score van de eerste toets is doorgehaald (~~≠~~).

Waar sprake is van wijziging in score, is dit onder de tabel onderbouwd en toegelicht.

Elke paragraaf begint met een tabel met daarin het criterium en de scores van de inspectie per indicator op een tweepuntsschaal: operationeel en niet operationeel.[1]
De inspectie verwacht voor elke indicator een score operationeel.

2.2.1 Dagprogramma

Scores per indicator

Criterium **De instelling zorgt voor een passende dagbesteding en –structuur voor de jongeren**	Operationeel	Niet operationeel
Indicatoren		
Dagprogramma sluit aan bij behoeften jongeren	√	~~≠~~
Dagprogramma met voldoende en gevarieerd aanbod	√	~~≠~~
Dagprogramma met invloed jongeren	√	

Toelichting

Dagprogramma sluit voldoende aan bij behoeften jongeren
Tijdens het eerste toezicht op het leefklimaat in september 2010 beoordeelde de inspectie deze indicator als niet operationeel, omdat de jongeren in De Koppeling maar beperkt de mogelijkheid hadden om hun vrije tijd (op schooldagen en in het weekend) individueel in te vullen. Dit gold ook voor de jongeren die in een latere fase van hun behandeling zaten. Daarnaast sloten de vele kamermomenten niet aan op de behoefte van jongeren. De inspectie heeft aangegeven dat zij verwacht dat bij de dagprogrammering rekening wordt gehouden met wat een jongere nodig heeft en aankan en dat het programma voor jongeren aan het eind van hun behandeling anders is dan voor jongeren die net beginnen. Dit was bij De Koppeling onvoldoende het geval.

[1] De scores zijn dus anders dan in het toezicht stap 1, waarin sprake was van een vierpuntsschaal: afwezig, aanwezig, operationeel en geborgd. De reden hiervoor is dat het toezicht naar het leefklimaat zich bij uitstek richt op de praktijk. Beleid op het gebied van leefklimaat is nauwelijks aan de orde in het onderzoek.

Bij de hertoets op het leefklimaat in 2012 werd duidelijk dat de bovenstaande punten zijn verbeterd. Het dagprogramma in De Koppeling sluit nu voldoende aan bij de behoeften van de jongeren.
Naarmate een jongere verder in de fase van zijn behandeling komt, is het binnen De Koppeling mogelijk om de jongere binnen het dagprogramma meer vrijheid te geven door hem te laten deelnemen aan activiteiten buiten de instelling. Van deze mogelijkheid maken de jongeren nu ook gebruik. De jongeren nemen deel aan de meest uiteenlopende activiteiten buiten de instelling, zoals fitness, dans, hardlopen, boogschieten, voetbal en paardrijden. Veelal doen ze dit bij een (sport)vereniging. De Koppeling heeft bijvoorbeeld een contract afgesloten met een sportschool in de buurt. Jongeren met een begeleide of onbegeleide verlofstatus kunnen gebruik maken van deze sportschool. Naast deze activiteiten doen de jongeren bijvoorbeeld boodschappen voor het eten bij winkels buiten de instelling.
Verder hebben de jongeren minder vaak kamermomenten en de momenten op kamer zijn korter. Ook bestaat nu de mogelijkheid om tijdens een kamermoment iets anders te doen. Zowel doordeweeks als in het weekend zijn er twee kamermomenten. In de vakanties hebben de jongeren geen kamermomenten. Een kamermoment geeft de jongeren de mogelijkheid zich even terug te trekken van de groep en tot rust te komen van school en het avondeten. De jongeren geven aan dat ze vaak behoefte hebben aan deze momenten van rust. De groepsleiders ondersteunen dit. De jongeren, die iets anders willen, hebben de mogelijkheid om tijdens een kamermoment een activiteit te doen bij het team Vrije tijd & Vorming (VTV). Jongeren die verder in hun behandeling zijn en een verlofstatus hebben, hoeven niet op kamer als ze tijdens het kamermoment aan een activiteit buiten de instelling deelnemen.

Aanbod dagprogramma voldoende en gevarieerd genoeg
Tijdens het eerste toezicht op het leefklimaat in september 2010 beoordeelde de inspectie deze indicator als niet operationeel, omdat het dagprogramma voor wat betreft vrije tijd een beperkt aanbod had. Het aanbod sloot bovendien onvoldoende aan op de behoefte van de jongeren en met name van de jongens. Daarnaast waren de individuele activiteiten binnen en buiten de instelling onvoldoende vanzelfsprekend op de groepen.

Bij de hertoets op het leefklimaat in 2012 werd duidelijk dat de bovenstaande punten zijn verbeterd.
De Koppeling heeft het aanbod van vrijetijdsactiviteiten voor de jongeren uitgebreid. Dit zijn ook activiteiten die meer aansluiten op de behoefte van de jongens. Deze activiteiten worden na schooltijd en in de avond aangeboden door het VTV-team. Mogelijke activiteiten zijn bijvoorbeeld game-night, meidenavond, diverse sporten (voetbal, basketbal, hockey, fitness), theater, Zumba en yoga. De jongeren kunnen zich voor deze activiteiten inschrijven en doen dat nu ook. De jongeren zijn enthousiast over het aanbod, volgens hen is er nu voldoende te doen in de vrije tijd. Dit geldt ook voor de thema's in de vakanties. Daarnaast biedt het VTV-team educatieve trainingen, zoals omgaan met seksualiteit. Verder is er in de VTV-ruimte een bibliotheek, waar de jongeren veel gebruik van maken.

Naast de activiteiten van VTV-team en de eerder genoemde activiteiten buiten de instelling zijn er verschillende mogelijkheden voor activiteiten op de groep, zoals (gezamenlijk) koken, knutselen, kaarten, breien, op de Wii, tafeltennissen en film kijken.

De inspectie ziet voor wat betreft deze indicator nog wel een aandachtspunt, namelijk de beschikbaarheid van de buitenplaatsen voor de jongeren. Het buitensportveld wordt nu gebruikt als uitwaaiplek en kan niet als sportveld gebruikt worden. Andere plekken voor jongeren om buiten te sporten zijn er binnen de muren van de instelling niet. Verder kunnen niet alle tuinen grenzend aan de leefgroepen gebruikt worden, vanwege het puin dat er ligt. De directie van de instelling is van deze punten op de hoogte en geeft aan te zoeken naar oplossingen.

2.2.2 Passende en aandachtvolle omgeving

Criterium **De instelling zorgt voor een aandachtvolle omgeving voor de jongeren** ***Indicatoren***	Operationeel	Niet operationeel
Goede kwaliteit fysieke leefomgeving	√	≠
Fysieke leefomgeving met invloed jongeren	√	
Respectvolle omgang	√	≠
Aandachtvolle houding medewerkers ten opzichte van jongeren	√	

Toelichting

De fysieke leefomgeving is van voldoende kwaliteit

Tijdens het eerste toezicht op het leefklimaat in september 2010 beoordeelde de inspectie deze indicator als niet operationeel, omdat veel meubilair in de leefgroepen kapot en/of vies was. Verder klaagden zowel de jongeren als de groepsleiders over de slechte kwaliteit van de warme maaltijden.

Bij de hertoets op het leefklimaat in 2012 werd duidelijk dat de bovenstaande punten zijn verbeterd.

De Koppeling heeft de leefgroepen opgeknapt en het meubilair vervangen. De leefgroepen zijn geverfd in verschillende kleurstellingen. Daarnaast heeft De Koppeling onder andere nieuwe eettafels, banken voor aan de eettafel, zitbanken en kubustafels voor de leefgroepen aangeschaft. Verder zijn de leefgroepen nu opgeruimd en schoon. De jongeren hebben een dagelijkse taak bij het schoonhouden van de leefgroep.

Het avondeten wordt niet meer kant en klaar aangeleverd, maar op de leefgroepen bereiden de groepsleiders nu samen met de jongeren de dagelijkse warme maaltijd. De groepsleiders en de jongeren zijn hier tevreden over en klagen niet meer over de kwaliteit van het eten. Wel geven ze aan dat het dagelijkse groepsbudget wat te beperkt is om met z'n allen (jongeren en aanwezige groepsleiders) van te eten.

De inspectie ziet voor wat betreft deze indicator nog wel een aandachtspunt, namelijk dat de banken voor aan de eettafels volgens de groepsleiders niet voldoen. Bij een escalatie aan tafel kan het voorkomen dat een jongere niet snel genoeg tussen de bank en tafel vandaan kan komen of dat meerdere jongeren met de bank omvallen. De directie van de instelling erkent dat deze banken niet aangeschaft hadden moeten worden en geeft aan nieuw meubilair aan te schaffen.

Omgang is respectvol
Tijdens het eerste toezicht op het leefklimaat in september 2010 beoordeelde de inspectie deze indicator als niet operationeel, omdat het regelmatig aan goed voorbeeldgedrag van de groepsleiders bij het eten ontbrak. Vrijwel niemand, noch groepsleiders noch jongeren, vond de warme maaltijden lekker. Dat sommige groepsleiders zich onttrokken aan deze maaltijd vond de inspectie pijnlijk. Nog ernstiger vond de inspectie het dat er groepsleiders waren die eten van buiten de instelling haalden en dit op de groep opaten. Deze handelwijze getuigde volgens de inspectie van een gebrek aan respect en aan inlevingsvermogen in de positie van de jongeren.

Bij de hertoets op het leefklimaat in 2012 werd duidelijk dat het bovenstaande punt is verbeterd. Binnen De Koppeling is afgesproken dat de groepsleiders altijd met de jongeren de maaltijden mee-eten. De groepsleiders doen dit nu ook. Als ze iets niet lusten dan scheppen ze toch wat op, om het goede voorbeeld te geven. Eten van thuis mogen groepsleiders alleen in de kantine nuttigen. Verder houden de groepsleiders zich nu aan de andere regels die ook voor de jongeren gelden, zoals afspraken over taalgebruik en kledingvoorschriften.

2.2.3 Aandacht voor samenstelling leefgroep

Criterium **De instelling heeft aandacht voor de samenstelling van de leefgroep** ***Indicatoren***	Operationeel	Niet operationeel
Bewustzijn problematiek jongeren	√	
Flexibele inzet personeel	√	≠

Toelichting

Er zijn voldoende mogelijkheden om het personeel flexibel in te zetten
Tijdens het eerste toezicht op het leefklimaat in september 2010 beoordeelde de inspectie deze indicator als niet operationeel, omdat één op één begeleiding binnen De Koppeling niet mogelijk was wanneer jongeren dat nodig hadden.

Bij de hertoets op het leefklimaat in 2012 is gebleken dat De Koppeling een aantal aanpassingen ten aanzien van de personele bezetting heeft doorgevoerd. Eén daarvan is de inzet van tussendiensten. In ieder team is er een groepsleider die alle diensten van groepsleiders inroostert. Deze groepsleider heeft de mogelijkheid om wekelijks een aantal groepsleiders als tussendienst in te roosteren. Deze tussendiensten worden bijvoorbeeld ingezet als derde dienst op de groep,

wanneer de problematiek van een bepaalde jongere of de sfeer op een groep daarom vraagt. Volgens de medewerkers worden deze derde diensten regelmatig ingezet. Verder worden de tussendiensten ingeroosterd om activiteiten van jongeren buiten de deur te begeleiden. Naast deze tussendiensten heeft de instelling de beschikking over een flexpool van ongeveer dertig medewerkers met een nul-uren contract. Deze medewerkers kunnen ook als derde dienst worden ingeroosterd.

2.2.4 Voldoende toegerust personeel leefgroep

Criterium **De instelling draagt zorg voor voldoende toegerust personeel** ***Indicatoren***	Operationeel	Niet operationeel
Verklaring omtrent gedrag medewerkers	√	≠
Kennis en vaardigheden medewerkers	√	≠
Toerusting personeel: sturing en coaching		√≠

Toelichting

Verklaring omtrent gedrag medewerkers

Tijdens het eerste toezicht op het leefklimaat in september 2010 beoordeelde de inspectie deze indicator als niet operationeel, omdat de inspectie meerdere onregelmatigheden constateerde bij de toetsing van tien willekeurige personeelsdossiers van zowel vaste als tijdelijke medewerkers.

Bij de hertoets op het leefklimaat in 2012 werd duidelijk dat het bovenstaande punt is verbeterd. De inspectie constateerde bij de toetsing van tien willekeurige personeelsdossiers van zowel vaste als tijdelijke medewerkers dat in alle dossiers een verklaring omtrent het gedrag (VOG) aanwezig is. Wel heeft de inspectie één onregelmatigheid aangetroffen. In één geval was de VOG niet voor de juiste functie. De groepsleider waar het om gaat is als stagiair bij De Koppeling begonnen en heeft voor deze functie een VOG gekregen. In 2011 is deze persoon als groepsleider in vaste dienst gekomen. Voor deze functie is geen nieuwe VOG in het personeelsdossier van deze persoon aanwezig.

Kennis en vaardigheden medewerkers voldoende

Tijdens het eerste toezicht op het leefklimaat in september 2010 beoordeelde de inspectie deze indicator als niet operationeel, omdat de groepsleiders aangaven op onderdelen specialistische kennis te missen. Ook gaf de instelling de medewerkers geen training psychopathologie.

Bij de hertoets op het leefklimaat in 2012 werd duidelijk dat de instelling verschillende acties op dit punt heeft ingezet. Sinds januari 2012 is De Koppeling gestart met klinische lessen. In totaal worden in 2012 acht klinische lessen gegeven, waarvan elke groepsleider er vier verplicht moet volgen. De afdelingsmanagers bewaken dit. De klinische lessen gaan bijvoorbeeld over onderwerpen als LVB-problematiek, psychopathologie, alcoholgebruik of loverboys.

Naast de klinische lessen vinden er tijdens de teamvergaderingen casuïstiekbesprekingen plaats. De inhoud bereiden de groepsleiders voor. De groepsleiders vinden de casuïstiekbesprekingen een goed middel om kennis over (de problematiek van) de jongeren op te doen. Wel geven de groepsleiders aan dat ze meer inbreng en voorbereiding van de behandelverantwoordelijken bij deze casuïstiekbesprekingen verwachten en wensen (zie verder onder: *Toerusting personeel: sturing en coaching onvoldoende*).
Behalve de klinische lessen en casuïstiekbesprekingen zijn er voor alle medewerkers periodiek herhalingstrainingen sociaal competentie model, agressieregulatie en rapporteren. Ook hier bewaken de afdelingsmanagers de deelname van de groepsleiders.
De jongeren geven aan dat ze tevreden zijn over de groepsleiders. De groepsleiders hebben volgens de jongeren voldoende kennis over hoe ze het beste met hen kunnen omgaan.

Omdat de groepsleiders nu meer (specialistische) kennis over jongeren kunnen opdoen, beoordeelt de inspectie deze indicator als operationeel. Dat de behandelverantwoordelijken hierbij een beperkte inbreng hebben, heeft de inspectie in de indicator hieronder verwerkt. Verder ziet de inspectie voor wat betreft deze indicator nog een aandachtspunt dat te maken heeft met sturing: de inspectie sprak met een groepsleider die de laatste anderhalf jaar geen herhalingstrainingen sociaal competentie model en agressieregulatie heeft gevolgd. Deze groepsleider had de laatste anderhalf jaar in totaal één klinische les gevolgd.

Toerusting personeel: sturing en coaching nog onvoldoende
Tijdens het eerste toezicht op het leefklimaat in september 2010 beoordeelde de inspectie deze indicator als niet operationeel. De Koppeling zette in op een bedrijfscultuur waarbij HBO-opgeleide medewerkers zelf bepaalden welke informatie ze nodig hadden en deze zelf gingen halen binnen de instelling. De medewerkers ervoeren een gebrek aan kennis en informatie over onderwerpen die voor hun werk van belang zijn. Zij misten daarin sturing en facilitering.

Hoewel De Koppeling een aantal acties heeft ingezet dat hierboven is beschreven (aanbod klinische lessen, casuïstiekbesprekingen en bewaking deelname deskundigheidsbevordering door afdelingsmanagers) beoordeelt de inspectie deze indicator toch als niet operationeel. Dit komt met name door de beperkte rol die behandelverantwoordelijken spelen in de inhoudelijke sturing en coaching van de groepsleiders. De behandelverantwoordelijken nemen onvoldoende de regierol die wel van hen verwacht wordt. De groepsleiders merken dit. De behandelverantwoordelijken zijn weinig op de groepen wanneer er ook jongeren aanwezig zijn. Ze zijn er wel tijdens de overdrachten, maar op die momenten zien ze niet de interactie tussen de jongeren en de groepsleiders. Verder vinden de groepsleiders de inbreng van de behandelverantwoordelijken in de casuïstiekbesprekingen nog te beperkt. De groepsleiders krijgen te weinig handvatten van de behandelverantwoordelijken over hoe ze het beste met deze jongeren en bijbehorende problematiek om kunnen gaan.
Deze beperkte regierol van de behandelverantwoordelijken heeft onder andere te maken met het vertrek en de vervanging van een aantal behandelverantwoordelijken binnen de instelling. Verder was binnen de instelling tot een jaar geleden niet de overheersende gedachte dat de behandelverantwoordelijken deze regierol moesten nemen. Op 1 januari 2012 is de structuur van

de instelling omgezet in een duale aansturing van de teams door een behandelverantwoordelijke en een afdelingsmanager, mede om de behandelverantwoordelijken meer in positie te brengen. De behandelverantwoordelijken en afdelingsmanagers geven aan dat het sindsdien nog zoeken is naar de juiste werkwijze en taakverdeling.

Hoofdstuk 3 De samenwerking tussen De Koppeling en het Altra College

3.1 Ontwikkelingen bij De Koppeling en het Altra College

Zoals in hoofdstuk 1 is beschreven, heeft de Inspectie Jeugdzorg De Koppeling en het Altra College na haar toezicht om een plan van aanpak gevraagd voor de samenwerking tussen beide instellingen. De instellingen hebben de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie van het Onderwijs in mei 2011 een plan van aanpak toegestuurd. In het plan van aanpak hebben de instellingen aan de hand van de indicatoren van het inspectieonderzoek beschreven welke maatregelen zij op dat moment reeds hadden genomen en welke ze nog zouden nemen. Belangrijke onderdelen uit het plan zijn:

- Een doorlopend schoolprogramma en weinig lesuitval. Bij lesuitval de volgende prioriteit hanteren: les overnemen (collega-docent), jongeren over de bestaande klassen verdelen of (bij hoge uitzondering) een alternatief onderwijsprogramma samenstellen dat door de groepsleider wordt begeleid.
- Goed geïnformeerde medewerkers die op de hoogte zijn van wat speelt bij de jongere. De jongere spreekt regelmatig de mentor van de groep en de mentor van school. Verder een dagelijkse overdracht tussen de groepsleider en de aandachtsfunctionaris van school aan de hand van een checklist. Tevens eenmaal per maand een mentorgesprek met de jongere waarbij de mentor van de leefgroep en mentor van school aanwezig zijn.
- Een startgesprek waarbij school en instelling aanwezig zijn.
- Eén perspectief op basis van één plan.
- Consequent en voorspelbaar optreden naar aanleiding van een incident.

De inspecties zijn nagegaan of het plan aansluit op de tekortkomingen die de inspecties hebben geconstateerd en of het plan voldoende urgentie toont om de noodzakelijke verbeteringen aan te brengen. De inspecties hebben geoordeeld dat dit het geval was.

3.2 Hertoets

Dit hoofdstuk is gewijd aan de bevindingen van de hertoets met betrekking tot de samenwerking tussen instelling en school. De bevindingen zijn weergegeven in een tabel.
In de tabel staan de scores die de instelling en school in het eerste inspectieonderzoek en in de hertoets hebben behaald.
Scores die bij de eerste toets voldoende waren en niet opnieuw zijn getoetst, zijn licht grijs (√).
Scores die na de hertoets gewijzigd zijn, zijn als volgt aangegeven:

- de gewijzigde score van de hertoets staat geel gearceerd (**√)**;
- de score van de eerste toets is doorgehaald (~~**√)**~~.

Waar sprake is van wijziging in score, is dit onder de tabel onderbouwd en toegelicht.

Het hoofdstuk begint met een tabel met daarin het criterium en de scores van de inspecties per indicator op een tweepuntsschaal: operationeel en niet operationeel.
De inspecties verwachten voor elke indicator een score operationeel.

3.2.1 Samenwerking instelling en school

Criterium **De instelling en de school zorgen voor een aandachtvolle omgeving voor de jongeren** ***Indicatoren***	Operationeel	Niet operationeel
Onderwijs is een essentieel onderdeel van de behandeling		√≠
School en instelling werken voldoende samen bij de dagelijkse begeleiding van de jongeren		√≠
School en instelling werken voldoende samen bij het behandelplan		√≠
School en instelling werken voldoende samen bij incidenten		√≠

Toelichting

Onderwijs is geen essentieel onderdeel van de behandeling
Tijdens het eerste toezicht op het leefklimaat in september 2010 beoordeelden de inspecties deze indicator als niet operationeel, omdat de school de jongeren regelmatig terugstuurde naar de groep als er lessen uitvielen.

Bij de hertoets op het leefklimaat in 2012 werd duidelijk dat jongeren minder vaak naar de groep worden teruggestuurd als er een les uitvalt, maar dat dit nog wel met enige regelmaat gebeurt. Daarom beoordelen de inspecties deze indicator als niet operationeel. De school probeert om lesuitval zoveel mogelijk op school op te vangen, door de les over te laten nemen door een andere docent of om de jongeren over de klassen te verdelen. Dit lukt echter nog niet in alle gevallen. De groepsleiders geven het aan dat ze het lastig vinden om de jongeren die terugkomen naar de groep een zinvolle besteding van de tijd aan te bieden. Huiswerk krijgen de jongeren bijvoorbeeld niet.

School en instelling werken onvoldoende samen bij de dagelijkse begeleiding van de jongeren
Tijdens het eerste toezicht op het leefklimaat in september 2010 beoordeelden de inspecties deze indicator als niet operationeel, omdat zowel groepsleiders als docenten aangaven dat zij onvoldoende door de andere groep geïnformeerd werden. Ze misten afstemming over hoe zij de jongeren op een vergelijkbare manier konden benaderen.

Bij de hertoets in 2012 werd duidelijk dat op dit punt weinig veranderd is. Daarom beoordelen de inspecties deze indicator als niet operationeel. Net als in september 2010 komen de docenten iedere ochtend op alle leefgroepen om te horen hoe het 's avonds en 's nachts met de jongeren is gegaan. De docenten delen deze informatie voorafgaand aan de lessen met elkaar. Het is niet geregeld dat de groepsleiders na schooltijd ook informatie ophalen bij de docenten om te horen hoe het op school ging.

Verder communiceren de mentoren/ groepsleiders weinig met docenten over de voortgang van de leerling. De groepsleiders brengen de jongeren naar school maar hebben geen tijd om de docent te spreken. Ze geven aan dit te missen. Nu is het afhankelijk van een groepsleider of hij bijvoorbeeld via de email informatie over een jongere opvraagt bij de docent. Binnen de instelling is onduidelijk wie bewaakt of de groepsleiders dit ook doen, de afdelingsmanager of de behandelverantwoordelijke. Dit is volgens de afdelingsmanagers nog één van de punten waar sinds de invoering van de duale aansturing in januari 2012 (zie verder onder: *Toerusting personeel: sturing en coaching nog onvoldoende*) nog onduidelijkheid over is.

School en instelling werken onvoldoende samen bij het behandelplan
Tijdens het eerste toezicht op het leefklimaat in september 2010 beoordeelden de inspecties deze indicator als niet operationeel, omdat de individuele handelingsplannen van de school niet op de individuele behandelplannen van de instelling werden afgestemd. Het waren twee van elkaar gescheiden stukken.

Uit de hertoets in 2012 is naar voren gekomen dat de school en de instelling de individuele handelingsplannen en behandelplannen nu meer op elkaar afstemmen. In het behandelplan van de instelling nemen de behandelverantwoordelijken nu ook de schooldoelen van de jongeren op. Desondanks beoordelen de inspecties deze indicator als niet operationeel. De school en de instelling zijn teveel van elkaar gescheiden werelden, om te spreken van "één kind, één plan".
De Inspectie van het Onderwijs heeft onvoldoende in de schooldossiers teruggezien dat de school en de instelling elkaars doelen in de handelings- respectievelijk behandelplannen verwerken en combineren. Daarnaast is de school nog niet structureel aanwezig bij de gesprekken in het kader van de behandeling van de jongeren, zoals startgesprekken en behandelplanbesprekingen. Veel besprekingen zijn onder schooltijd, waardoor het voor school moeilijk is om aan te sluiten. De docenten sluiten wel zoveel mogelijk aan bij de casuïstiekbesprekingen tijdens de teamvergaderingen van de instelling, maar dit lukt niet altijd. De afdelingsmanagers van de instelling geven aan dat er wel beweging in de samenwerking zit, maar dat er nog een aantal logistieke knelpunten zijn.

School en instelling werken onvoldoende samen bij incidenten
Tijdens het eerste toezicht op het leefklimaat in september 2010 beoordeelden de inspecties deze indicator als niet operationeel, omdat de school en de instelling geen gedeelde opvatting hadden van wat een incident genoemd werd en geen gedeelde opvatting hadden over hoe een incident in gezamenlijkheid moet worden aangepakt. Ook was er onvoldoende uitwisseling over incidenten.

Bij de hertoets in 2012 werd duidelijk dat de school en de instelling nog onvoldoende samenwerken bij incidenten. Daarom beoordelen de inspecties deze indicator als niet operationeel. Incidenten die op school plaatsvinden worden te weinig op school afgehandeld. Bij een incident op school komen groepsleiders naar school en nemen de jongere mee naar de groep. Het is niet of moeilijk mogelijk om jongeren bij een minder ernstig incident een time-out op school te geven, omdat op de school geen speciale time-out plek met personele bezetting aanwezig is. De jongeren worden op de groep en vervolgens op kamer geplaatst. Nadat er een gesprek heeft plaatsgevonden tussen de jongere

en de docent, kan de jongere weer deelnemen aan de les. De groepsleiders geven aan dat het vaak lastig is om snel een gesprek met de docenten te plannen. Daardoor komt het voor dat een jongere langer op zijn kamer moet blijven dan noodzakelijk.
Verder hebben de school en de instelling verschillende procedures voor het registreren van incidenten en ze hebben geen inzage in elkaars incidentenregistratie.

Hoofdstuk 4 Dagprogramma Altra College, locatie De Koppeling

Tijdens het kwaliteitsonderzoek dat de Inspectie van het Onderwijs uitvoerde in oktober 2009 bij het Altra College locatie De Koppeling is een aangepast arrangement toegekend omdat er meerdere tekortkomingen zijn geconstateerd. Tijdens het bestuursgesprek in mei 2011 is afgesproken om in het voorjaar van 2012 een onderzoek naar kwaliteitsverbetering uit te voeren.
De Inspectie van het Onderwijs heeft in maart 2012 een deel van haar toezicht uitgevoerd samen met de Inspectie Jeugdzorg.

De Inspectie van het Onderwijs baseert zich bij het kwaliteitsonderzoek op het Toezichtkader speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs 2005. In het jaarwerkplan verantwoordt de inspectie welke wettelijke aspecten zijn onderzocht. Deze documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.
Het onderzoek leidt tot een rapport van bevindingen onderzoek naar kwaliteitsverbetering, cluster 4, waarover afzonderlijk wordt gerapporteerd naar de school in mei 2012.
De bevindingen van het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs samen met de Inspectie Jeugdzorg in maart 2012 dienen ook ter beoordeling van een van de thema's in dit gemeenschappelijke onderzoek. Het gaat om het thema *dagprogramma*. Door de week maakt de school een belangrijk deel uit van het dagprogramma van de jongeren.

4.1 Dagprogramma

Criterium **De school zorgt voor een passende dagbesteding en dagstructuur voor de jongeren**	Operationeel	Niet operationeel
Indicatoren		
De intake is van voldoende kwaliteit	√	
Iedere leerling begint op het juiste niveau met onderwijs	√	
School volgt vorderingen en ontwikkelingen voldoende		√
Per leerling een toegesneden handelingsplan	√	
Aandacht voor de samenstelling van de schoolgroepen	√	
Personeel is goed toegerust voor het werk		√

Toelichting

De intake is van voldoende kwaliteit
De huidige intakeprocedure voorziet er in dat jongeren binnen een week na opname in de instelling onderwijs ontvangen. De meeste jongeren gaan binnen enkele dagen naar school en vrijwel alle jongeren gaan binnen een week naar school. De school brengt de beginsituatie van de leerling in kaart met de gegevens van de school van herkomst, voor zover deze gegevens tijdig binnen zijn. Daarnaast gebruikt de school instaptoetsen van de IVIO-examens.

Iedere leerling begint op het juiste niveau met onderwijs
Voor iedere leerling maakt de commissie voor de begeleiding binnen vier weken een individueel handelingsplan waarin de onderwijsrelevante beginsituatie is vastgelegd, onder andere met een toetsinstrumentarium dat hiaten in leerstof bij de leerlingen in kaart brengt. Afhankelijk van de beschikbare mogelijkheden plaatst de school de leerlingen op een passende groep. Er wordt gezocht naar aansluiting met het leerstofaanbod en het programma van toetsing en afsluiting van de school van herkomst.

School volgt vorderingen en ontwikkelingen voldoende
Voor zover de school gebruik maakt van toetsen, geven deze onvoldoende beeld van de voortgang van leerlingen. Daarnaast gebruikt de school geen leerlingenrapporten om de ouders te informeren over de voortgang en heeft het team geen beeld van vorderingen van het werken met remediërend materiaal. Ook gebruikt de school niet de informatie vanuit het instrument voor de sociaal emotionele ontwikkeling om doelen te plannen in het handelingsplan. De leraren hebben om deze redenen de voortgang niet goed in beeld en zijn daardoor vervolgens niet in staat om de resultaten te evalueren. Tevens zijn er geen concrete vervolgacties benoemd die op basis van de belemmerende en bevorderende schoolfactoren nodig zijn. De handelingsplannen zijn om deze redenen niet functioneel in de praktijk en de school volgt tevens de vorderingen van de leerlingen onvoldoende.

Per leerling een toegesneden handelingsplan
Alle leerlingen die onderwijs volgen op de locatie De Koppeling beschikken over een individueel handelingsplan dat ingaat op de diverse vak- en vormingsgebieden. Het plan wordt om de twee à drie maanden geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. De commissie voor de begeleiding (cvb) geeft concrete handelingsadviezen, maar de school c.q. de leraren hebben deze onvoldoende vertaald naar leerstofdoelen in het handelingsplan en naar het werken in de klassen. De doelen in de handelingsplannen zeggen veelal weinig of deze zijn niet haalbaar. Dat geldt zowel voor de didactische doelen als voor de doelen voor de sociale en emotionele ontwikkeling. De school stemt deze doelen niet af met de instelling.

Voldoende aandacht voor de samenstelling van de schoolgroepen
De school heeft op het moment van het schoolbezoek zeven groepen: twee praktijkgerichte groepen, een aparte meisjesgroep, een zorgklas, een jongere groep, een oudere mbo-groep en een vmbo-t/havo-groep. Bij de intake bepaalt de school de groep waar de leerling het beste past voor wat betreft leeftijd, niveau en - voor zover mogelijk - de problematiek. Het rendement van de lessen is echter niet groot, onder andere doordat leerlingen om uiteenlopende redenen veelvuldig afwezig zijn. In de meeste groepen is nauwelijks de helft van het volledige aantal jongeren aanwezig. Daarnaast functioneert de weekplanning in de praktijk onvoldoende. De jongeren benoemen in het gesprek met de inspectie dat ze in de meeste lessen slechts beziggehouden worden. De doelgerichtheid van het onderwijs schiet daarmee tekort.

Personeel is voldoende toegerust voor het werk

De meeste leraren die verantwoordelijk zijn voor de groepen hebben hun lesbevoegdheid. Er is mogelijkheid tot intervisie en regelmatig overleg/ scholing over de problematiek van de jongeren en regelmatig spreken leraren met elkaar over ongewenst of agressief gedrag van de jongeren. Vakinhoudelijk ontbreekt het echter aan leerlijnen en tevens liggen de leerroutes voor de leerlingen onvoldoende vast. Dit maakt dat het onderwijs onvoldoende doel- en resultaatgericht is en te weinig uitdaging biedt voor de jongeren.

Hoofdstuk 5 Eindoordelen

In dit hoofdstuk oordeelt de Inspectie Jeugdzorg in hoeverre de instelling nu in staat is een veilig en verantwoord leefklimaat voor jongeren te bieden en oordeelt de Inspectie Jeugdzorg over de huidige kwaliteit van de samenwerking tussen school en instelling.
Paragraaf 5.1 bevat het eindoordeel van de Inspectie Jeugdzorg over het leefklimaat in de instelling.
Paragraaf 5.2 bevat het eindoordeel van de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie van het Onderwijs over de kwaliteit van de samenwerking tussen school en instelling.

5.1 Eindoordeel Inspectie Jeugdzorg over het leefklimaat in de instelling

Het eindoordeel van de inspectie luidt dat de kwaliteit van het leefklimaat in De Koppeling voor jongeren voldoende is.
De instelling scoort 11 van de 12 indicatoren 'operationeel' en voldoet daarmee voldoende aan de verwachtingen van de inspectie.

De instelling komt goed uit het onderzoek wat betreft de volgende punten:

- De instelling zorgt goed voor een passende dagbesteding en dagstructuur voor de jongeren. Alle indicatoren op het gebied van het dagprogramma zijn operationeel.
- De instelling biedt de jongeren een aandachtvolle omgeving en scoort alle indicatoren op het gebied van een passende en aandachtvolle omgeving operationeel.
- De instelling heeft wanneer de problematiek van jongeren daarom vraagt, voldoende mogelijkheden om extra diensten in te zetten op de leefgroepen. Alle indicatoren op het gebied van aandacht voor samenstelling leefgroep zijn operationeel.

Aandacht van de instelling is vooral nodig voor het volgende onderwerp:

- De inhoudelijke sturing en coaching van de groepsleiders door de behandelverantwoordelijken. De behandelverantwoordelijken nemen nog onvoldoende de regierol die wel van hen verwacht wordt.

5.2 Eindoordeel Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie van het Onderwijs over de samenwerking tussen school en instelling

Het eindoordeel van de inspectie luidt dat De Koppeling en het Altra College onvoldoende samenwerken, waardoor een belangrijke voorwaarde voor een veilig en verantwoord leefklimaat voor de jongeren ontbreekt.

De school en de instelling scoren op geen van de vier indicatoren operationeel en voldoen daarmee niet aan de verwachtingen van de inspecties. Een aantal zaken die niet op orde zijn, zijn vergelijkbaar met de punten die de inspectie tijdens het eerste toezicht op het leefklimaat in september 2010 heeft genoemd.

Belangrijke zaken die in de samenwerking verbeterd moeten worden zijn:

- Bij lesuitval worden de jongeren nog steeds met enige regelmaat teruggestuurd naar de groep.
- De school en de instelling werken nog steeds onvoldoende samen bij de dagelijkse begeleiding van de jongeren.
- De jongeren kunnen nog steeds onvoldoende gericht aan hun perspectief werken, omdat school en instelling onvoldoende samenwerken met één plan.
- Incidenten worden nog steeds te weinig op school opgelost.

Vervolgstap

De inspecties zijn van oordeel dat de instellingen voor gesloten jeugdzorg en de scholen bij het thema samenwerking op operationeel niveau dienen te functioneren. In september 2010 was dit bij alle vier de indicatoren niet het geval en ook nu beoordelen de inspecties alle vier de indicatoren als niet operationeel. Hierdoor ontbreekt een belangrijke voorwaarde voor een veilig en verantwoord leefklimaat voor de jongeren. De inspecties zien de wil bij De Koppeling en het Altra College om hun samenwerking te verbeteren, tegelijkertijd vinden de inspecties het zorgelijk dat er weinig verbeterd is sinds september 2010.

In het najaar van 2012 voeren de inspecties opnieuw toezicht uit, waarbij zij nagaan of De Koppeling en het Altra College voor wat betreft hun samenwerking voldoen aan de criteria voor de jeugdzorg^{PLUS}, zoals vastgelegd in het toetsingskader stap 2. De inspecties zijn van mening dat het om basale voorwaarden voor samenwerking gaat. Instellingen en scholen die actief zijn in de jeugdzorg^{PLUS} moeten in staat zijn om aan deze voorwaarden te voldoen.

Bijlage 1 – Uitvoering van de hertoets bij De Koppeling en het Altra College

De hertoets is in overleg met de directeur vastgesteld voor *donderdag 29 maart 2012.*

De hertoets duurde een dag en is uitgevoerd door vijf inspecteurs en de projectleider.

Vooraf toezenden van documentatie
De instelling hoefde vooraf geen informatie toe te zenden.

Dagprogramma hertoets
Het programma in de instelling bestond uit:

- 1 interview met 4 jongeren;
- 3 interviews met 2 groepsleiders van verschillende groepen (totaal 6 medewerkers);
- 1 interview met 2 behandelverantwoordelijken;
- 1 interview met 2 afdelingsmanagers;

Tegelijkertijd bestond het programma op de school uit:

- Lesbezoeken,
- dossieronderzoek,
- gesprekken met leerlingen, docenten, directie/schoolleiding/behandeling.

School en instelling:

- 1 interview met de zorgcoördinator van de school en 1 behandelverantwoordelijke van de instelling;
- terugkoppeling aan de directie.

Maatwerk
De inspectie wil bij de hertoets maatwerk leveren en met medewerkers van verschillende groepen spreken. De selectie van de groepsleiders deed de inspectie aan de hand van een lijst met alle groepsleiders die op de onderzoeksdag in de groepen werkten. De selectie van de jongeren, behandelverantwoordelijken en afdelingsmanagers liet de inspectie over aan de instelling.